

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

Pilotní counterfactual impact evaluation OP LZZ, oblast podpory 1.1

Průběžná zpráva č. 2
Verze 2.2 z 27. února 2013

PODPORUJEME VAŠI BUDOUCNOST

www.esfcr.cz

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Zadavatel:

Ministerstvo práce a sociálních věcí
Na Poříčním právu 1
128 01 Praha 2

Zpracovatel:

IREAS centrum, s.r.o.
Sídlo: Mařákova 292/9, 160 00 Praha 6
Kanceláře: Štěpánská 16, 110 00 Praha 1
E-mail: ireas@ireas.cz; potluka@ireas.cz

Autoři:

Ing. Oto Potluka, Ph.D.
Ing. Jan Brůha, Ph.D.
Ing. Martin Pělucha, Ph.D.
Mgr. Viktor Květoň, Ph.D.
Ing. Lucie Vrbová
Martin Špaček
Jakub Loun

Tato průběžná zpráva je jedním z výstupů ze zakázky "**Pilotní counterfactual impact evaluation OP LZZ, oblast podpory 1.1**" financované z projektu technické pomoci OPLZZ "Zpracování evaluací, analýz a odborných studií pro OPLZZ 2008-2015", který je spolufinancovaný z prostředků Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu ČR.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Manažerské shrnutí

1.1 Úvod

OP LZZ, oblast podpory 1.1 je zaměřena na investice do lidského kapitálu ve firmách a rozvoj systémů, které pomáhají ke zvyšování flexibility pracovní síly, zvyšování jejich znalostí a dovedností. Cílem této oblasti podpory je „Zvýšení adaptability zaměstnanců a zaměstnavatelů“.¹ Není tedy zaměřena přímo na nezaměstnané, ale snaží se potenciálně nezaměstnanosti předcházet.

Implementace této oblasti podpory by měla pomoci k „rozvoji odborných znalostí, kvalifikací a kompetencí zaměstnanců a zaměstnavatelů a rozšiřování možností pro uplatňování pružnějších forem zaměstnávání a zavádění moderních forem systémů řízení a rozvoje lidských zdrojů.“²

Pilotní counterfactual impact evaluation OP LZZ, oblast podpory 1.1 je evaluačním projektem zaměřeným na ověření dopadů podpory z ESF na podnikovou sféru. Cílem této evaluace je nejen nalézt odpověď na to, do jaké míry má podpora z ESF vliv na obrat, zisk a zaměstnanost ve firmách, ale také odкрыtí mechanismu, kterým k tomuto vlivu dochází. Tyto výsledky pak mohou napomoci k cílení podpor z ESF pro programové období po roce 2014.

V rámci této zprávy jsou uvedeny pouze shrnutí výsledků a komentářů k nim. Podrobné informace o metodologii jsou k dispozici v jednotlivých přílohách této zprávy.

1.2 Metodologie

V této fázi řešení evaluace byly provedeny analýzy na tržbách, zaměstnanosti a hospodářském výsledku pomocí metod instrumentálních proměnných, regresní diskontinuity a difference-in-difference (pomocí propensity score matching)³.

Tyto metody byly použity na případě projektů v grantových výzvách OP LZZ, oblasti podpory 1.1, konkrétně výzvách 23, 35, 39 a 60. Při hodnocení evaluační tým pracoval s následujícím rozdělením firem dle jejich velikosti a tím, zda byla firma podpořena, či nikoli. Řada odmítnutých žadatelů s postupem času (a dalších žádostí) přeci jen podporu získala. Tudiž přešli ze skupiny zamítnutých žadatelů do skupiny podpořených žadatelů. S tímto faktem evaluační tým také pracoval, stejně tak i s tím, že 18 firem získalo ve zkoumaných grantových výzvách podporu na dvě projektové žádosti.

¹ OP LZZ, str. 107

² OP LZZ, str. 106

³ Vysvětlení principů těchto metod je obsaženo v Evalsed, metodice vydané Evropskou komisí. Dostupná je tato pomůcka na internetové stránce http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/evalsed/sourcebooks/method_techniques/counterfactual_impact_evaluation/index_en.htm

Tabulka 1 Žadatelé podle velikosti (dle proměnné počet zaměstnanců osob)

<i>Počty žadatelů (nikoli žádostí)</i>	Neúspěšní žadatelé	Podpoření žadatelé	Celkem
Malé podniky (do 50 zaměstnanců)	639	746	1385
Střední podniky (50 - 250 zaměstnanců)	391	445	836
Velké podniky (nad 250 zaměstnanců)	153	256	409
Celkem	1183	1447	2630

Zdroj: ČSÚ a Monit7+, vlastní výpočty

Byl proveden také test na datech za systémový projekt „Vzdělávejte se!“. Nicméně v tomto případě je k dispozici jen 621 případů odmítnuté žádosti, přičemž úplně bez jakékoli podpory bylo jen 17 firem (firmy žádaly vícekrát, či tak dlouho, dokud podporu nedostaly). Tento počet je bohužel příliš nízký na to, aby byl použit jako kontrolní skupina.

Proto v tomto případě byla použita metoda difference-in-difference (pomocí propensity score matching) pro srovnání žadatelů s nežadatelí.

Evaluační metoda counterfactual impact evaluation je metodou náročnou na kvalitu a množství dat. Výběr zpracovaných analýz tudíž vychází i z dostupnosti dat mimo monitorovací systém Monit7+ a jejich skutečné vypovídací schopnosti. Pro provedené analýzy byla použita data z Monit7+, kombinovaná s daty z ČSÚ a také šetření mezi podniky.

Data ČSÚ pokrývají vzorek 31 604 firem⁴. Průnik této skupiny se skupinou firem, které žádaly o podporu ve zkoumaných intervencích (úspěšně i neúspěšně) je dostatečný na to, aby bylo možné využít výše uvedené metody.

Výhodou dat ČSÚ je, že jsou sbírána stejnou metodou a vykazují jednotnost v delší časové řadě. Oproti předchozí průběžné zprávě byla v této analýze použita data i za rok 2010, tudíž bylo pokryto dvouleté období, kdy firmy dostávaly podporu (2009 a 2010).

Některá data však nebyla v době zpracování analýz k dispozici ani z ČSÚ (primárně jde o výsledky šetření „Další odborné vzdělávání zaměstnaných osob“ (Continuing Vocational Training Survey - CVTS) za roky 2005 a 2011. Tudíž některá data bylo nutné získat formou šetření mezi podniky. Zejména šlo o informace týkající se změn investic do vzdělávání ve firmách v posledních čtyřech letech. Tomuto faktu byla také uzpůsobena použitá metodologie ověření výsledků. V další fázi řešení budou použity standardní metody uváděné v této zprávě.

Zároveň jsou zpracovávány případové studie, které mají za úkol dokumentovat mechanismy vlivu podpory ESF na podniky.

⁴ Pracováno bylo s anonymizovanými daty, takže evaluační tým byl sice schopen zpracovat analýzy, ale nepoznal, o jaké konkrétní firmy šlo.

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

1.3 Výsledky a závěry evaluace

Evaluační tým navázal na výsledky z První průběžné zprávy a blíže specifikoval odhady dopadů. V předchozí zprávě byly uváděny pouze změny v procentních bodech. Nyní evaluační tým uvádí vypočtené plné hodnoty změn způsobených podporami ESF a jednotkové náklady na jejich dosažení.

V rámci zpracovaných ekonometrických analýz se ukázalo, že identifikátor hodnotitelů splňuje nutnou podmínku k tomu, aby mohl být použit jako instrumentální proměnná. Proto bude v těchto analýzách pokračováno i nadále.

Při analýze realizovaných podpor, je možné identifikovat následující efekty podpor z ESF v podnikové sféře (uvádíme i odhady jednotlivých metod a proměnných).

Tabulka 2 Souhrn dopadů OP LZZ na zaměstnanost, tržby a hospodářský výsledek ve firmách dle použitých metod

Intervence; Metoda	Dopad na zaměstnanost soubor všech podpořených firem			Dopad na tržby soubor všech podpořených firem			Dopad na hospodářský výsledek soubor všech podpořených firem		
	Celkem za intervenci osob (1)	Průměrně osob na firmu (2)	Náklady OP LZZ na 1 osobu v Kč (3)	Celkem za intervenci indukováno Kč tržeb (4)	Průměrně Kč tržeb na firmu (5)	Náklady OP LZZ na 1 Kč tržeb v Kč (6)	Celkem za intervenci indukováno Kč hosp. výsledku (7)	Průměrně Kč hosp. výsledku na firmu (8)	Náklady OP LZZ na 1 Kč hosp. výsledku v Kč (9)
Grantové výzvy									
PSM (podpoření:nepodpoření)	20 995,97	14,51	49 989,60	x	x	x	-24 213 837,54	-16 733,82	-43,35
PSM (podpoření:nežadatelé)	x	x	x	x	x	x	x	x	x
RDD (podpoření:nepodpoření)	x	x	x	x	x	x	x	x	x
IV - LS (podpoření:nepodpoření)	x	x	x	-660 513 782,99	-456 471,17	-1,59	x	x	x
Počet podpořených firem	1 447			1 447			1 447		
Vyplacena dotace v Kč (2009 a 2010)	1 049 580 196			1 049 580 196			1 049 580 196		
Vzdělávejte se!									
PSM (podpoření:nežadatelé)	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Zdroj: Monit7+, ČSÚ, vlastní výpočty

Pozn.: Jde o výsledky na souboru všech zkoumaných firem, bez rozdělení dle velikostních kategorií; x – značí, že výsledky pro danou metodu neprokázaly dopad na zkoumanou proměnnou.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

ZAMĚSTNANOST⁵

U grantových projektů se testováním uvedených modelů podařilo nalézt pozitivní dopad na zaměstnanost ve všech třech velikostních skupinách podniků, byť různými metodami (žádná z metod neposkytla výsledky pro všechny velikostní skupiny firem).⁶ U systémového projektu Vzdělávejte se! se vliv podpor na zaměstnanost v podnicích nepodařilo prokázat.

Z hodnocení dopadů podpor OP LZZ na vzdělávání ve firmách na zaměstnanost vychází odhady za celý soubor firem ve výši cca. 21 tisíc pracovních míst⁷. Pokud se zaměříme na výsledky v jednotlivých velikostních skupinách (malé, středně velké a velké firmy), vychází souhrnné dopady přibližně 8,2 tis. pracovních míst (4,2 tis. pro malé, 4 tis. pro středně velké firmy)⁸. Evaluační tým doporučuje pracovat spíše s konzervativnějšími výsledky za jednotlivé velikostní skupiny.

Byť tyto výsledky se mezi sebou liší, závěrem z tohoto srovnání je, že podpory OP LZZ mají pozitivní dopad na zaměstnanost ve firmách v řádu tisíců udržovaných či vytvořených pracovních míst, což je jednoznačně pozitivní informace ve vztahu k tomu, že výzvy byly plánovány jako protikrizová opatření a také, že přispěly k naplňování cíle OP LZZ v podobně snižování nezaměstnanosti.

Výsledky dopadů na zaměstnanost jsou v tabulce č. 2. Dále pak v tabulce č. 3 jsou uvedeny podrobnější informace o výsledcích analýzy dopadů podpor OP LZZ na zaměstnanost dle jednotlivých velikostních skupin firem.

Výsledky také naznačují, že efektivita nákladů na jedno udržované/vytvořené pracovní místo roste s velikostí podniku (viz náklady OP LZZ na 1 osobu v Kč uvedené v tabulce č. 3, konkrétně sloupce 3, 6 a 9), byť jde jen o srovnání mezi malými a středně velkými firmami.

Evaluační tým zatím nemohl udělat test toho, zda pracovní místa existují i v rámci fáze udržitelnosti projektu. Důvodem je to, že projekty v roce 2010 ještě probíhaly a evaluační tým je omezen také faktem, že konsolidovaná data od ČSÚ byla k dispozici pouze do roku 2010. Pro test udržitelnosti pracovních míst budou vybrány ty firmy, které svůj projekt dokončily nejpozději v roce 2010 a tudíž v roce 2011 již podporu neměly.

Z tohoto však vyplývá jeden aspekt, který může ve fázi udržitelnosti ukázat, že dopady podpor na zaměstnanost zmizí, nebo se sníží. Tímto aspektem je samotná administrace grantového projektu. Výsledky nasvědčují tomu, že i přes předpokládaný pokles zaměstnanosti, zůstane dopad podpor OP LZZ kladný. Důvodem je to, že odhadovaný vliv podpor na zaměstnanost je vyšší, než obvyklá velikost realizačních týmů projektů financovaných z ESF (obvykle v počtu 2 - 3 osob – manažer projektu, asistent a finanční manažer).

⁵ V rámci tohoto shrnutí jsou výsledky uváděny jako zaměstnanost vyjádřená počtem osob, kdy jde o průměrný evidenční počet zaměstnanců na hlavní pracovní poměr (HPP) + přepočtený počet osob pracujících na dohodu o provedení práce a pracovní činnosti + počet majitelů, pro které byla práce ve firmě. V detailní příloze zprávy evaluační tým pracuje i s indikátorem zaměstnanost – rozsah, což je pouze průměrný evidenční počet zaměstnanců na HPP.

⁶ Dále uváděné výsledky jsou ty, které vyšly signifikantní na tradiční hladině významnosti (tj. alespoň 90%).

⁷ Na tomto místě uvádíme zaokrouhlené výsledky. Přesnější výsledky jsou uvedeny v tab. č. 3 a pro jednotlivé velikostní skupiny firem v tabulce č. 2. Zaokrouhlení v celém shrnutí je prováděno jako aritmetický průměr za všechny výsledky u všech metod v dané velikostní kategorii (viz sloupce 1, 4 a 7 v tabulce č. 3).

⁸ Přesnější výsledky jsou uvedeny v tabulce č. 3. Zde uvádíme zaokrouhlené výsledky.

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Dalším aspektem je existence plánů rozvoje lidských zdrojů a specializace pracovníků ve středních a větších firmách oproti firmám malým. Existence a vliv takových systémů bude testován v další fázi řešení.

Evaluační tým v případě velkých firem našel atypické případy, kdy docházelo k velmi výraznému nárůstu počtu zaměstnanců. Tyto případy pak vychylují výsledky tak, že vychází vysoké odhady dopadu. Evaluační tým se touto záležitostí bude zabývat v další fázi řešení.

U průměrných nákladů na jedno místo lze očekávat, že budou ještě spíše vzrůstat. Důvodem je, že zejména počty pracovních míst spojených s administrací projektu se již zvyšovat nebudou, nicméně náklady ano.

Tabulka 3 Dopad grantových podpor OP LZZ na zaměstnanost v podpořených firmách dle použitých metod

Intervence; Metoda	Malé firmy			Střední firmy			Velké firmy		
	Celkem za intervenci osob (1)	Průměrně osob na firmu (2)	Náklady OP LZZ na 1 osobu v Kč (3)	Celkem za intervenci osob (4)	Průměrně osob na firmu (5)	Náklady OP LZZ na 1 osobu v Kč (6)	Celkem za intervenci osob (7)	Průměrně osob na firmu (8)	Náklady OP LZZ na 1 osobu v Kč (9)
Grantové výzvy									
PSM (podpoření:nepodpoření)	3 357	4,50	159 090	3 071	6,90	105 655	x	x	x
PSM (podpoření:nežadatelé)	3 775	5,06	141 484	4 980	11,19	65 149	x	x	x
RDD (podpoření:nepodpoření)	5 468	7,33	97 668	x	x	x	x	x	x
IV - LS (podpoření:nepodpoření)	X	x	x	x	x	x	x	x	x
Počet podpořených firem	746			445			256		
Vyplacena dotace v Kč (2009 a 2010)	534 066 414			324 412 243			191 101 538		
Průměrné výsledky	4 200	5,63	127 159	4 025	9,05	80 599	x	x	x
Vzdělávejte se!									
PSM (podpoření:nežadatelé)	X	x	x	x	x	x	x	x	x

Zdroj: Monit7+, ČSÚ, vlastní výpočty

Pozn.: Jako ukazatel zaměstnanosti je použit počet osob, které jsou ve firmě zaměstnány. Firmy jsou do velikostních kategorií zařazeny dle jejich velikosti v roce 2008 (malé – do 50 osob, střední – 50 do 250 osob, velké – nad 250 osob); x – značí, že výsledky pro danou metodu neprokázaly dopad na zkoumanou proměnnou.

V komentářích výše je uveden dopad ve výši 4,2 tis. míst pro malé firmy. Ten je spočten jako aritmetický průměr výsledků tří metod. Obdobně bylo postupováno i u středně velkých firem (byť jen se dvěma výsledky).

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

TRŽBY

Výsledky odhadu dopadů podpor OP LZZ na výši tržeb podpořených firem nevychází tak jednoznačně, jako v případě dopadů na zaměstnanost. Za celý soubor firem se u grantových projektů buď nepodařilo nalézt významné dopady, či vychází záporné (pomocí metody instrumentálních proměnných), tj. že se tržby firmám snižovaly. Jenže při hodnocení dopadů podpor ESF na jednotlivé velikostní skupiny vychází metodou PSM, že u malých a středně velkých firem je dopad pozitivní ve výši cca 181 tisíc Kč, respektive 287 tisíc Kč. Stejná metoda pak u velkých firem dává výsledek dokonce ve výši 437 tisíc Kč. U velkých firem však jiná metoda, konkrétně instrumentální proměnné, poskytuje naopak záporné odhady (pokles o téměř 550 tisíc Kč).

U systémového projektu Vzdělávejte se! se vliv podpor na tržby v podnicích nepodařilo prokázat.

Evaluační tým doporučuje pracovat primárně s výsledky za jednotlivé velikostní skupiny, protože je považuje za spolehlivější, než výsledky za celý soubor firem.⁹

V tabulce č. 2 jsou zobrazeny výsledky odhadu dopadů podpor OP LZZ na tržby firem na celém vzorku firem, bez dělení na velikostní skupiny. Výsledky pro jednotlivé velikostní skupiny jsou uvedeny v tabulce č. 4.

Ze srovnání výsledků pak můžeme usuzovat, že tržby rostly podpořeným firmám oproti nežadatelům, zatímco ve srovnání podpořených firem a odmítnutých žadatelů se toto nepodařilo prokázat.

Zvýšení tržeb dle výsledků není v poměru 1:1 s výší příspěvku OP LZZ. U malých firem se tržby zvýšily o 1 Kč za každé přibližně 4 Kč podpory, zatímco u velkých firem odhady ukazují na přibližně pokles o 1 Kč za každých 0,90 Kč podpory OP LZZ (pro středně velké firmy vychází odhady přibližně 2,50 Kč).

Test toho, zda se podaří zvýšené tržby udržet i v rámci fáze udržitelnosti projektu nebyl ještě v tuto chvíli proveden. Většina projektů obdržela platby jak v roce 2009, tak 2010. Pro test udržitelnosti budou použita data za rok 2011 a vybrány ty firmy, které svůj projekt dokončily nejpozději v roce 2010.

Z tohoto faktu však vyplývá jeden aspekt, který může ve fázi udržitelnosti ukázat, že dopady podpor na tržby zmizí, nebo se sníží. Tímto aspektem je samotná administrace grantového projektu (resp. příjmy z něj).

⁹ Jde zde patrně o tzv. Simpsonův paradox. Byť při větším množství dat získáváme spolehlivější výsledky, může se stát, že sloučením se ztrácí z dat určité vztahy mezi proměnnými a pak výsledek ukazuje na opačné závěry, než jakých bychom dosáhli s rozdělenými datovými soubory (podrobněji viz Hendl Jan, Přehled statistických metod, Portál, 2004, str. 340).

Tabulka 4 Dopad grantových podpor OP LZZ na tržby v podpořených firmách dle použitých metod

Intervence; Metoda	Malé firmy			Střední firmy			Velké firmy		
	Celkem za intervenci indukováno Kč tržeb (1)	Průměrně Kč tržeb na firmu (2)	Náklady OP LZZ na 1 Kč tržeb v Kč (3)	Celkem za intervenci indukováno Kč tržeb (4)	Průměrně Kč tržeb na firmu (5)	Náklady OP LZZ na 1 Kč tržeb v Kč (6)	Celkem za intervenci indukováno Kč tržeb (7)	Průměrně Kč tržeb na firmu (8)	Náklady OP LZZ na 1 Kč tržeb v Kč (9)
Grantové výzvy									
PSM (podpoření:nepodpoření)	x	x	x	x	x	x	x	x	x
PSM (podpoření:nežadatelé)	135 595 064	181 762,82	3,94	127 798 682	287 188,05	2,54	111 887 639	437 061,09	1,71
RDD (podpoření:nepodpoření)	x	x	x	x	x	x	x	x	x
IV - LS (podpoření:nepodpoření)	x	x	x	x	x	x	-596 371 704	-2 329 576,97	-0,32
Počet podpořených firem	746			445			256		
Vyplacena dotace v Kč (2009 a 2010)	534 066 414			324 412 243			191 101 538		
Průměrné výsledky	135 595 064	181 762,82	3,94	127 798 682	287 188,05	2,54	-217 076 038	-847 953,28	-0,88
Vzdělávejte se!									
PSM (podpoření:nežadatelé)	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Zdroj: Monit7+, ČSÚ, vlastní výpočty

Pozn.: Jako ukazatel tržeb je použit v Kč. Firmy jsou do velikostních kategorií zařazeny dle jejich velikosti v roce 2008 (malé – do 50 osob, střední – 50 do 250 osob, velké – nad 250 osob); x – značí, že výsledky pro danou metodu neprokázaly dopad na zkoumanou proměnnou.

HOSPODÁŘSKÝ VÝSLEDEK

Testováním se podařilo prokázat pozitivní dopady grantových projektů na hospodářský výsledek u středně velkých a velkých firem. V případě malých firem se dopad podpor OP LZZ na hospodářský výsledek prokázat nepodařilo. U systémového projektu Vzdělávejte se! se vliv podpor na hospodářský výsledek podpořených firem také nepodařilo prokázat.

Ukazuje se, že výsledky za celý soubor firem vychází odlišně v jednotlivých analýzách dle velikostních skupin firem (viz tabulka č. 2 a tabulka č. 5). Opět zde jde pravděpodobně o tzv. Simpsonův efekt a to, že velké firmy jsou dosti heterogenní.

Téměř všechny z použitých metod poskytly kladný a signifikantní odhad dopadu pro středně velké firmy, byť se v jeho výši liší o řád (jde o podpořené firmy oproti nepodpořeným žadatelům metodami PSM a RDD ve výši 2, respektive 6 mil. Kč tržeb díky podpoře ESF oproti metodám PSM (podpoření s nežadatelé) a IV s téměř 62,7 mil. Kč a 33 mil. Kč tržeb díky podpoře ESF). Evaluační tým bude v další fázi řešení analyzovat detailněji mechanismus stojící za těmito výsledky.

Test toho, zda se podaří příspěvek ke kladnému hospodářskému výsledku udržet i v rámci fáze udržitelnosti projektu nebyl ještě v tuto chvíli proveden, obdobně jako analýza udržitelnosti u ostatních zkoumaných proměnných. Většina projektů obdržela platby jak v roce 2009, tak 2010. Pro test udržitelnosti budou vybrány ty firmy, které svůj projekt dokončily nejpozději v roce 2010. Pokud by se ukázalo, že dopad na hospodářský výsledek firem ve fázi udržitelnosti mizí, nebo výrazně klesá, nasvědčovalo by to tomu, že firmy využívají podpor k financování výdajů, které by jinak stejně musely financovat.¹⁰

Proto se bude evaluační tým v dalších fázích věnovat i tématice mrtvé váhy dle metodik použitých například Helena Lenihan (2004).

V další fázi řešení chce evaluační tým zkoumat, proč vychází tak vysoký rozdíl v odhadech dopadu srovnáním mezi podpořenými a zamítnutými žadatelí (metody PSM, RDD i IV) oproti odhadům dopadů při srovnání podpořených firem a nežadatelů (vychází čtyřnásobně vyšší).

¹⁰ Z pohledu cílů OP LZZ a snaze pomoci firmám v době hospodářské krize i toto lze chápat jako pozitivní efekt.

Tabulka 5 Dopad grantových podpor OP LZZ na hospodářský výsledek v podpořených firmách dle použitých metod

Intervence; Metoda	Malé firmy			Střední firmy			Velké firmy		
	Celkem za intervenci indukované Kč hosp. výsledku (1)	Průměrně Kč hosp. výsledku na firmu (2)	Náklady OP LZZ na 1 Kč hosp. výsledku v Kč (3)	Celkem za intervenci indukované Kč hosp. výsledku (4)	Průměrně Kč hosp. výsledku na firmu (5)	Náklady OP LZZ na 1 Kč hosp. výsledku v Kč (6)	Celkem za intervenci indukované Kč hosp. výsledku (7)	Průměrně Kč hosp. výsledku na firmu (8)	Náklady OP LZZ na 1 Kč hosp. výsledku v Kč (9)
Grantové výzvy									
PSM (podpoření:nepodpoření)	x	x	x	1 955 223	4 393,76	165,92	x	x	x
PSM (podpoření:nežadatelé)	x	x	x	62 737 933	140 984,12	5,17	15 998 991	62 496,06	11,94
RDD (podpoření:nepodpoření)	x	x	x	6 076 542	13 655,15	53,39	x	x	x
IV - LS (podpoření:nepodpoření)	x	x	x	32 216 322	72 396,23	10,07	x	x	x
Počet podpořených firem	746			445			256		
Vyplacena dotace v Kč (2009 a 2010)	534 066 414			324 412 243			191 101 538		
Průměrné výsledky	x	x	x	25 940 055	58 292,26	12,51	15 998 991	62 496,06	11,94
Vzdělávejte se!									
PSM (podpoření:nežadatelé)	x	x	x	x	x	X	x	x	x

Zdroj: Monit7+, ČSÚ, vlastní výpočty

Pozn.: Jako ukazatel hospodářského výsledku je použit v Kč. Firmy jsou do velikostních kategorií zařazeny dle jejich velikosti v roce 2008 (malé – do 50 osob, střední – 50 do 250 osob, velké – nad 250 osob); x – značí, že výsledky pro danou metodu neprokázaly dopad na zkoumanou proměnnou.

INVESTICE DO VZDĚLÁVÁNÍ

Jako poslední z výsledků evaluace dopadů podpor OP LZZ na firmy, byl zkoumán efekt na změnu investic do vzdělávání.

Testováním uvedených modelů se podařilo prokázat pouze subjektivní vnímání růstu investic do lidského kapitálu díky dotacím v podpořených firmách u grantových podpor. Testy zaměřené na to, do jaké míry skutečně došlo ke zvýšení investic prostřednictvím podpor z ESF (obdobna Cost-Benefit analýzy) v tuto chvíli tyto výsledky nepotvrzují. Nicméně je nutno podotknout, že v době realizace evaluace nebyly ještě k dispozici data ČSÚ ohledně změn investic do vzdělávání v českých firmách. Z tohoto důvodu se evaluační tým omezil na vlastní sběr dat a porovnání změn investic do lidských zdrojů mezi lety 2008 a 2010.

Nicméně ČSÚ disponuje daty z let 2005 a 2011 „Další odborné vzdělávání zaměstnaných osob (Continuing Vocational Training Survey - CVTS)“, která byla sbírána ve spolupráci s Eurostatem. V této fázi řešení neměl evaluační tým ještě data o firmách za rok 2011 (pouze do roku 2010). Tudíž zpracování této analýzy ani nebylo možné. Je však plánováno na průběh řešení v roce 2013.

1.4 Doporučení

V této fázi řešení má evaluační tým následující doporučení:

- Doporučujeme ŘO OP LZZ, aby věnoval pozornost průběžné práci s hodnotiteli v oblasti podpory 1.1. Jde primárně o to, aby byl sladěn přístup hodnotitelů k projektovým žádostem. Toto lze učinit například hodnocením jedné, uměle vytvořené, žádosti, kterou ohodnotí všichni hodnotitelé, kteří chtějí hodnotit projekty v oblasti podpory 1.1. Hodnotitelům ŘO poskytne zpětnou vazbu k tomu, jakým způsobem hodnotitel k hodnocení přistoupil. Obdobné aktivity se již začaly praktikovat. Zatím jsou však tyto aktivity v počátcích a nyní probíhá první reálná výzva, do které byli zahrnuti primárně hodnotitelé účastníci se této spolupráce.

1.5 Další postup řešení

Již v tomto roce byly prezentovány výsledky a postupy této evaluace odborné komunitě jak v České republice, tak v zahraničí:¹¹

- Expert hearing on control groups (Evropská komise, DG Employment, říjen 2011);
- Výroční konference Regional Studies Association (Delft, Nizozemsko, květen 2012);
- Výroční konference České evaluační společnosti (Praha, květen 2012);
- Counterfactual Impact Evaluation Summer School (Pracatinat, Itálie, září 2012);
- International Days of Statistics and Economics (Praha, září 2012).

¹¹ Výstupy ze všech těchto akcí by měly být volně k dispozici zájemcům (vyjma akce DG Employment). Veškeré oficiální výstupy tohoto projektu jsou k dispozici také na <http://cie.vse.cz>

- Hodnotenie štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na Slovensku: skúsenosti a trendy (Bratislava, prosinec 2012)

Evaluační tým v přílohách této evaluační zprávy zpracoval odpovědi na výzkumné otázky 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 11, 12, 14, 20, 21, 28, jejichž výčet je obsažen ve Vstupní zprávě. Ostatním otázkám se bude evaluační tým věnovat během jara 2013. Na jaře 2013 je plánováno rozšíření datového souboru o informace ČSÚ i za rok 2011.

V případě, že si to situace vyžádá, je evaluační tým připraven realizovat šetření mezi firmami. Toto šetření by mělo poskytnout dodatečné podklady pro provedení dalších analýz. Zejména jde o analýzu těch výzkumných otázek, které nebyly řešeny v dosavadním průběhu tohoto evaluačního projektu a nejsou k nim dostatečné datové podklady.

Analyzovány budou další výzvy OP LZZ 1.1 a v případě, že v nich už budou zrealizovány projekty, budou tyto výzvy zařazeny do zkoumaného vzorku.

Zároveň budou zpracovány další případové studie. V plánu je dokončení 5. až 8. případové studie.

V další fázi řešení je nutné dále precizovat data v podobě vstupů o podpoře z veřejných zdrojů z databáze CEDR.

Rozdíly ve výsledcích různých metod mohou být způsobeny nedostatečným pokrytím finančních dotací firmám v datech ČSÚ, kdy ČSÚ eviduje veřejnou podporu, ale nikoli podporu *deminimis*, tudíž se může stát, že nemusí být splněna podmínka homogenity zkoumaných skupin firem, tj. že si nebude odpovídat zkoumaná skupina firem s kontrolní skupinou (pokud je podpora poskytnuta formou *deminimis*, nepromítne se do veřejné podpory, se kterou evaluační tým pracoval).

Evaluační tým bude v další fázi řešení ještě precizovat testované modely (viz výše uvedená průběžná diskuse k datům a testovaným modelům). Zejména pak ve vztahu k datům v podobě vstupů o podpoře z veřejných zdrojů z databáze CEDR.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Přílohy:

- 1.6 Příloha č. 1: Detaily ekonometrického řešení úkolu č. 1 – dopady na zaměstnanost (samostatný soubor)
- 1.7 Příloha č. 2: Detaily ekonometrického řešení úkolu č. 1 – dopady na tržby (samostatný soubor)
- 1.8 Příloha č. 3: Detaily ekonometrického řešení úkolu č. 1 – dopady na hospodářský výsledek (samostatný soubor)
- 1.9 Příloha č. 4: Detaily ekonometrického řešení úkolu č. 1 – dopady na investice do lidských zdrojů (samostatný soubor)
- 1.10 Příloha č. 5: Případové studie (samostatný soubor)